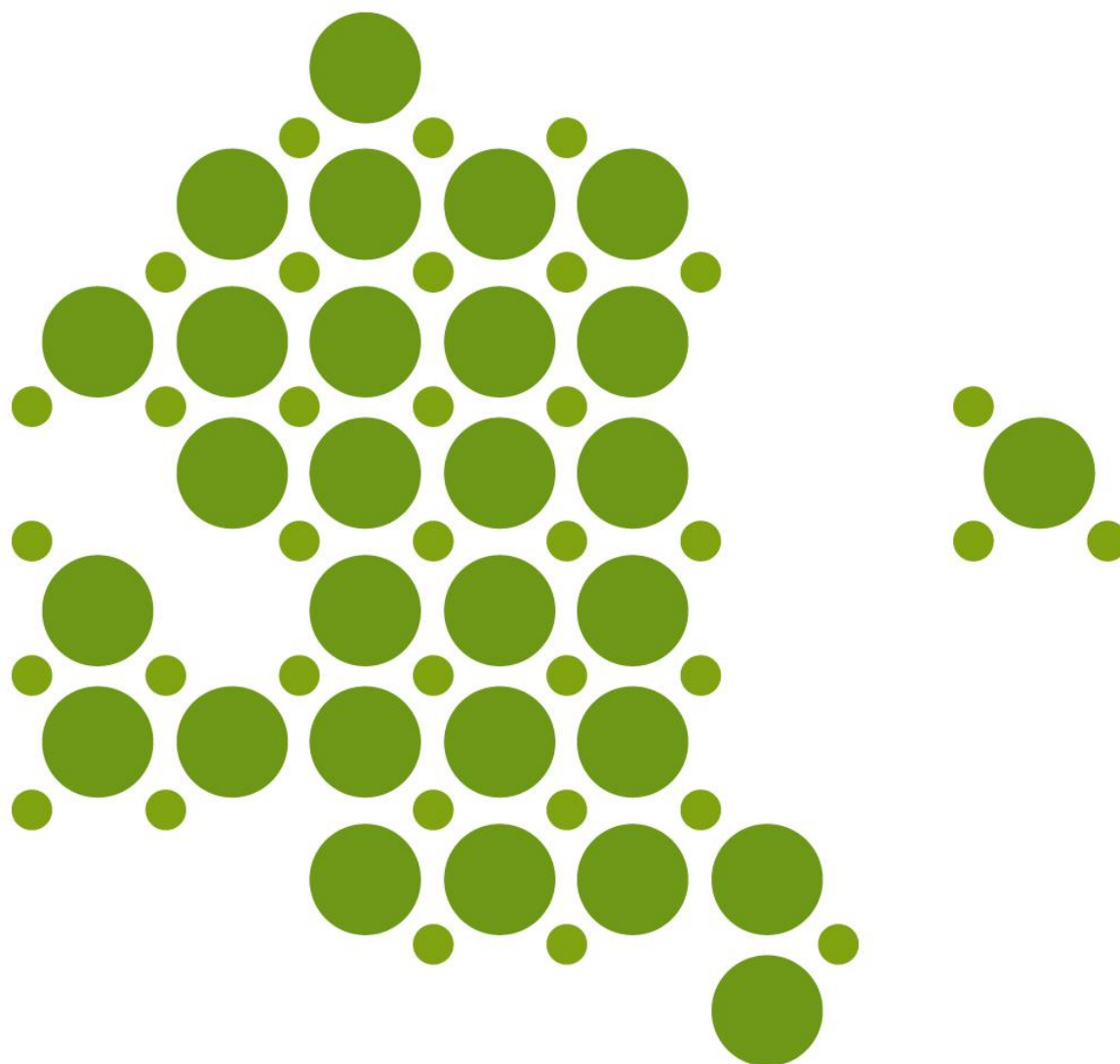

Afdækning af anvendelse af tillægsydelse i hovedstadsregionen

KKR Hovedstaden
Januar 2018

Indhold

1.0 Indledning.....	3
1.1 Formål.....	3
2.0 Opsamling.....	3
3.0 Metode	4
4.0 Data	5
5.0 Resultater	5
5.1 Opgørelse af resultater ift. det samlede antal pladser.....	5
5.2 Opgørelse af resultaterne ift. modtagere af tillægsydelse	6

1.0 Indledning

KKR Hovedstaden har i 2017/2018 gennemført en afdækning af anvendelsen af tillægsydelse i botilbud til voksne på det specialiserede socialområde. Nærværende rapport angiver resultaterne af afdækningen.

Målgruppen af voksne, der er tilknyttet det specialiserede socialområde, kræver ofte særligt komplekse tilbud af faglig høj kvalitet og højt omkostningsniveau. Målgruppen består oftest af udviklingshæmmede voksne (54 procent) og udgør sammen med udviklingsforstyrrede, psykiske vanskeligheder – sindslidelse og hjerneskadede mere end 90 procent af målgruppen. Gennemsnitligt koster hver af de voksne i målgruppen omkring kr. 1.100.000 i grundtakst og tillægstakst årligt.

Det er derfor vigtigt med fortsat fokus på det tværkommunale samarbejde om kvalitet og priser.

K29 har bestilt afdækningen af brug af tillægsydelse for at belyse, i hvilket omfang der anvendes tillægsydelse i de kommunale og regionale botilbud i hovedstadsregionen til voksne efter Almenboliglovens § 105, stk. 2 og Servicelovens §§ 107 og 108. Private botilbud indgår dermed ikke i afdækningen af tillægsydelse.

Afdækningen gennemføres i regi af Embedsmandsudvalget for det specialiserede socialområde i hovedstadsregionen og vil supplere analysen af udviklingen af udgifter pr. dag (2014-2018).

1.1 Formål

Formålet er at afdække anvendelsen af tillægsydelse i botilbud efter Almenboliglovens § 105, stk. 2 og Servicelovens §§ 107 og 108 samt klarlægge tendenser ift. tillægsydelse og grundtakst.

Afdækningen skal mere specifikt give et retvisende billede af anvendelsen af tillægsydelse i botilbud efter nævnte paragraffer og herunder:

- 1) Hvor stor en andel beboere modtager tillægsydelse i forhold til antallet af beboere i botilbuddene?
- 2) Hvor stor en andel af tilbuddenes samlede indtægter fra takster, udgør tillægsydelse?
- 3) Hvor stor en andel af den samlede takst for den enkelte beboer udgør opkrævningen af tillægsydelse?
- 4) Er der forskel på tillægsydelse ift. målgruppe og botilbudstype?
- 5) Hvilke typer af tillægsydelse tildeles?
- 6) Hvad er den primære årsag til, at tillægsydelse tildeles?
- 7) Er der forskel på, hvilke tillægsydelse der tildeles til borgere fra hhv. egen kommune og anden kommune?

2.0 Opsamling

På baggrund af afdækningen viser sig følgende tendenser:

- Ud af de ca. 5.500 beboere som bor på botilbud efter Almenboliglovens § 105, stk. 2 og Servicelovens §§ 107 og 108 modtager 226 borgere tillægsydelse. Dette svarer til mellem 3 og 5 procent af beboerne.

- Ud af kommunernes samlede udgifter til Almenboliglovens § 105, stk. 2 og Servicelovens §§ 107 og 108 på ca. kr. 3.600.000.000 er ca. kr. 93.500.000 gået til tillægsydelse. Dette svarer til, at mellem 2 og 4 procent af kommunernes udgifter går til tillægsydelse.
- Gennemsnitligt koster hver af de voksne i målgruppen omkring kr. 1.100.000 årligt. Det er derfor vigtigt med fortsat fokus på det tværkommunale samarbejde om kvalitet og priser.
- Både grundtakst og tillægsydelse er højere, når kommuner køber tilbud uden for kommunegrænsen, hvilket kan skyldes, at kommunerne oftere køber sig til højt specialiserede tilbud uden for egen kommune. Gennemsnitligt betales 99.080 kr. mere i grundtakst og 37.856 kr. mere i tillægsydelse, når beboere bor uden for egen kommunegrænse.
- Andelen af beboere der modtager tillægsydelse varierer fra, at 88 procent af beboerne i et botilbud modtager tillægsydelse til, at ingen af beboerne i et botilbud modtager tillægsydelse.
- Det er oftest beboere, der er bosat efter Almenboliglovens § 105, stk. 2 og Servicelovens § 108, der modtager tillægsydelse.
- Beboerne visiteres til botilbudsform efter Almenboliglovens § 105, stk. 2 og Servicelovens §§ 107 og 108, om de bor inden for egen kommunegrænse eller ej.
- De primære årsager til, at beboerne bosat på botilbud modtager tillægsydelse er afvigende adfærd, særlig lav funktionsevne og andet.

3.0 Metode

KKR Hovedstadens permanente takstanalysegruppe har udarbejdet et indberetningsskema, som blev fremsendt til kommunale og regionale driftsherrer i hovedstadsregionen i efteråret 2017. Indberetningsskemaet udgør det kvantitative datamateriale til afdækning af tillægsydelse.

I indberetningsskemaet er der spurgt ind til generelle opgørelser af anvendelsen af tillægsydelse fordelt på tilbudstype, målgrupper mv. Resultaterne af indberetningsskemaet er efterfølgende fremlagt for den permanente takstanalysegruppe og input herfra er indarbejdet i rapporten.

I indberetningsskemaet er der spurgt ind til:

- 1) Tilbuddets navn
- 2) Tilbuddets type (§ 105, stk. 2, § 107 eller § 108)
- 3) Samlet antal borgere i det givne tilbud
- 4) Samlet takstindtægt i tilbuddet i 2016 for alle borgere (grundtakst og tillægstakst)
- 5) Borgers alder
- 6) Borgers primære problemstilling
- 7) Borgers sekundære problemstilling
- 8) Primær årsag til tillægsydelse
- 9) Bor borger på botilbud i egen eller anden kommune
- 10) Opkrævet grundtakst for borger
- 11) Opkrævet tillægstakst for borger
- 12) Samt et fritekstfelt, hvor det kan beskrives, hvilke tillægsydelse borger har modtaget

4.0 Data

Alle 29 kommuner i hovedstadsregionen har besvaret indberetningsskemaet vedr. tillægsydelse. Tre kommuner har ikke udfyldt skemaet, da de ikke har nogle borgere, der falder inden for målgruppen. To kommuner har mangelfulde besvarelser på nogle spørgsmål, men data fra de to kommuner er inkluderet, hvor de er fyldestgørende. Afdækningen af brug af tillægsydelse er udelukkende baseret på kvantitativt data fra nævnte indberetningsskema.

Der er indberettet data om 226 beboere, der bor på botilbud efter Almenboliglovens § 105, stk. 2 og Servicelovens §§ 107 og 108 og modtager tillægsydelse.

Blandt alle modtagere af tillægsydelse har klart den største andel et botilbud efter Almenboliglovens § 105, stk. 2 og Servicelovens §§ 107 og 108.¹ Derfor er de tre paragraffer udvalgt til at afdække brug af tillægsydelse.

Botilbuddene varierer i størrelse og i hvor stor en andel af beboerne, der modtager tillægsydelse. Andelen af beboere der modtager tillægsydelse varierer fra 88 procent på et botilbud, hvor fx syv ud af otte beboere modtager tillægsydelse, over et botilbud hvor én ud af 102 beboere modtager tillægsydelse, til botilbud hvor der ikke er nogle beboere, der modtager tillægsydelse.

5.0 Resultater

I afsnit 5.1 opgøres det samlede antal modtagere af tillægsydelse ift. det samlede antal pladser inden for Almenboliglovens § 105, stk. 2 og Servicelovens §§ 107 og 108. Det samme gælder ift. kommunernes udgifter til tillægsydelse inden for de tre paragrafområder, der sammenholdes med kommunernes samlede udgifter til de tre paragrafområder.

I afsnit 5.2 behandles udelukkende resultaterne for de beboere, der modtager tillægsydelse.

5.1 Opgørelse af resultater ift. det samlede antal pladser

Modtagere af tillægsydelse samt udgifter til tillægsydelse

Det totale antal pladser inden for Almenboliglovens § 105, stk. 2 og Servicelovens §§ 107 og 108 i hovedstadsregionen er på ca. 5.500, mens 226 af de beboere der bor på pladser efter paragrafferne, modtager tillægsydelse. Det vil sige, at mellem 3 og 5 procent af beboerne på bosteder efter Almenboliglovens § 105, stk. 2 og Servicelovens §§ 107 og 108 modtager tillægsydelse.²

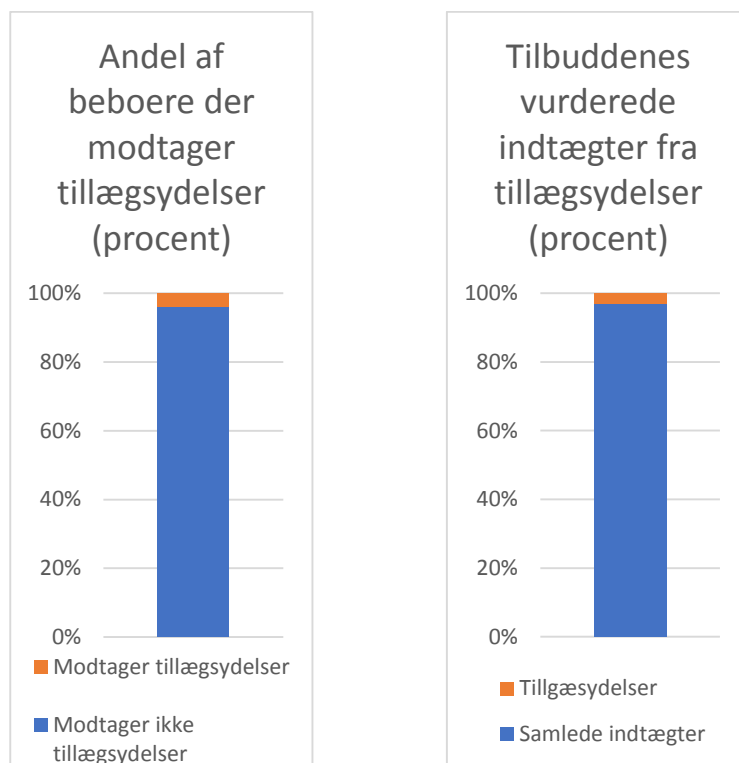
På tværs af kommunerne bruges flest penge på betaling af selve grundtaksten, mens tillægsydelse udgør en betydelig mindre andel.

Kommunernes samlede udgifter til Almenboligområdets § 105, stk. 2 og Servicelovens §§ 107 og 108 er på ca. kr. 3.600.000.000, mens de samlede udgifter til tillægsydelse er på ca. kr. 93.500.000. Mellem 2 og 4

¹ Vurdering fra den permanente takstanalysegruppe

² De 3 til 5 procent er udtryk for en vis usikkerhed mht. andelen af borgere, der modtager tillægsydelse. Andelen af borgere der modtager tillægsydelse, ligger dog et sted mellem de to procentsatser.

procent af samlede udgifter til Almenboliglovens § 105, stk. 2 og Servicelovens §§ 107 og 108 stammer dermed fra indtægter til tillægsydelse.³

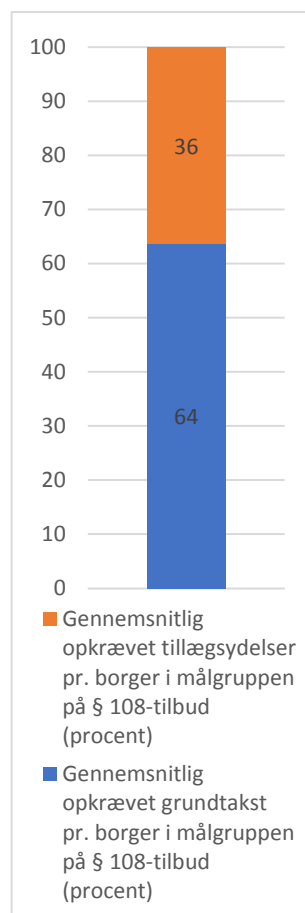
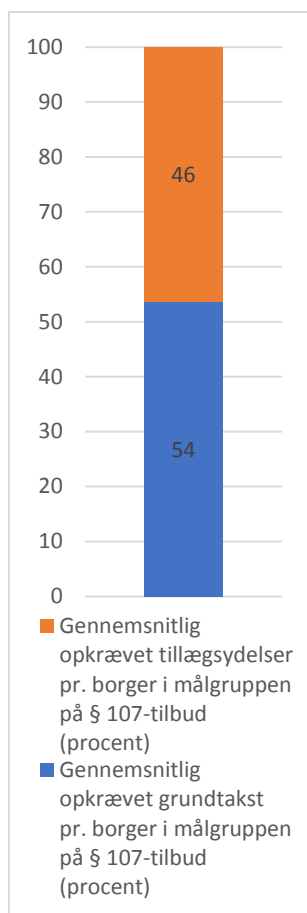
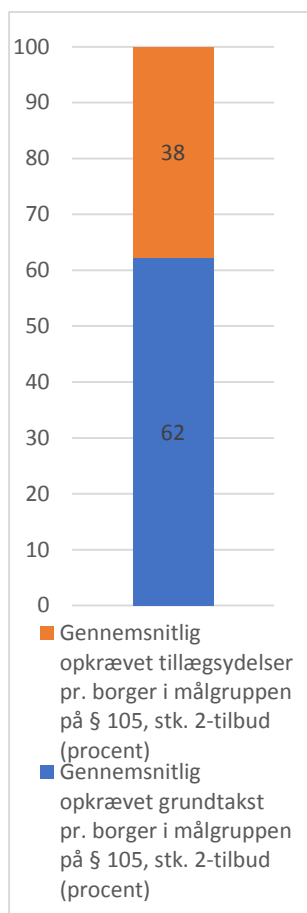

5.2 Opgørelse af resultaterne ift. modtagere af tillægsydelse

Andel tillægsydelse af den samlede takst

Betragtes udelukkende de beboere, der modtager tillægsydelse og bor på bosteder efter Almenboliglovens § 105, stk. 2 og Servicelovens §§ 107 og 108 ses det, at udgifter til grundtakst udgør 62 procent, mens udgifter til tillægsydelse dækker de resterende 38 procent.

³ De 2 til 4 procent er udtryk for en vis usikkerhed mht. de samlede udgifter til de tre paragraffer. Andelen af udgifter fra tillægsydelse, ligger dog et sted mellem de to procentsatser.

Fordelingen for beboere der bor i botilbud efter Almenboliglovens § 105, stk. 2 og modtager tillægsydelser er tilsvarende. 62 procent af udgifterne dækker grundtakst, mens de resterende 38 procent dækker tillægsydelser.

For beboere der bor på botilbud efter Servicelovens § 107 og modtager tillægsydelser gælder det, at 54 procent af udgifterne dækker grundtakst og 46 procent tillægsydelser.

Fordelingen af udgifter til grundtakst og tillægsydelser for beboere, der bor i botilbud efter Servicelovens § 108 fordeler sig således, at 64 procent dækker grundtakst og 36 procent dækker tillægsydelser.

Sammenholdes de tre botilbudsformer, udgør tillægsydelser andelsmæssigt den største del til beboere, der bor på botilbud efter Servicelovens § 107.

Borgers hjemkommune

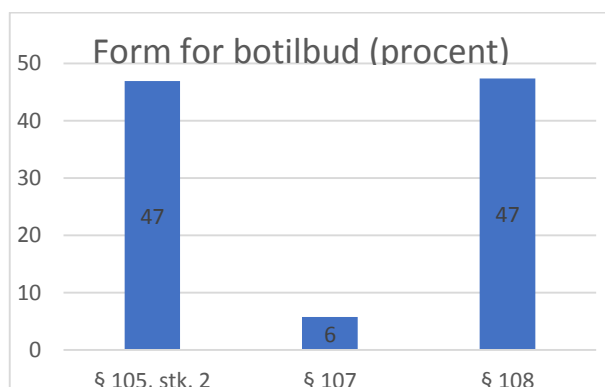
Ud af de beboere, der modtager tillægsydelser og bor på bosteder efter de tre paragraffer bor 49 procent af målgruppen i et botilbud i egen kommune. De resterende 51 procent bor på botilbud i en anden kommune end hjemkommunen. Alle i målgruppen er visiteret efter Almenboliglovens § 105, stk. 2 eller Servicelovens §§ 107 og 108 og modtager tillægsydelser.⁴

⁴ Region Hovedstaden er ikke inkluderet i opgørelsen over, om borger kommer fra egen kommune eller anden kommune

De faglige medarbejdere skelner først til, om der er botilbud i egen kommune, der kan imødekomme beboerens behov. Anvendelsen af tillægsydelse er dog nogenlunde ens, om beboeren bor i et botilbud efter nævnte paragraffer i egen kommune eller uden for kommunegrænsen.

Botilbudsform

På tværs af alle kommuner er der flest fra målgruppen på botilbud efter Almenboliglovens § 105, stk. 2, som modtager tillægsydelse (47 procent)⁵ og efter Servicelovens § 108 (47 procent).⁶ En betydeligt mindre andel (6 procent) bor på et bosted efter Servicelovens § 107 og modtager tillægsydelse.

Det er således ofte beboere fra målgruppen, som visiteres efter Almenboliglovens § 105, stk. 2 og Servicelovens § 108, som også tildeles tillægsydelse. Visiteringen efter de forskellige paragraffer beror på en kommunal socialfaglig vurdering og visitationsproces.

Det er efterfølgende drøftet i den permanente takstanalysegruppe, om botilbud efter Servicelovens § 107 er skjult i botilbud efter Almenboliglovens § 105, stk. 2. Et scenarie kan fx være, at Socialtilsynet har krævet mere støtte, hvorefter botilbudsformen er ændret.

Botilbudsform kombineret med hjemkommune

Belyses udelukkende resultaterne vedr. de beboere, der modtager tillægsydelse og bor på bosteder efter paragrafferne, ses det, at beboerne tilsyneladende ikke forskelsbehandles i visiteringen til botilbud. Andelen af beboere, der bor i botilbud og modtager tillægsydelse er uafhængig af, om beboeren bor i egen eller anden kommune.

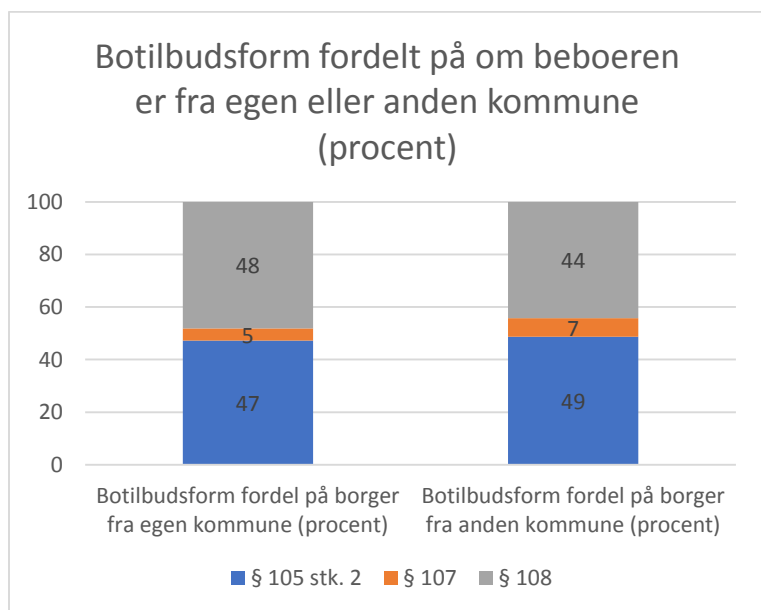
Helt konkret er 47 procent af beboerne i botilbud, som modtager tillægsydelse i egen kommune, bosat efter Almenboliglovens § 105, stk. 2. Af beboere i egne kommuner bor 5 procent i botilbud efter Servicelovens § 107 og 48 procent efter § 108.

⁵ § 105, stk. 2. Regionerne eller kommunerne kan overlade til selvejende institutioner og almene boligorganisationer at være byg- og driftsherre af almene ældreboliger, der tilvejebringes med særligt henblik på at betjene personer med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne.

⁶ § 107. Kommunalbestyrelsen kan tilbyde midlertidigt ophold i boformer til personer, som på grund af betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer har behov for det.

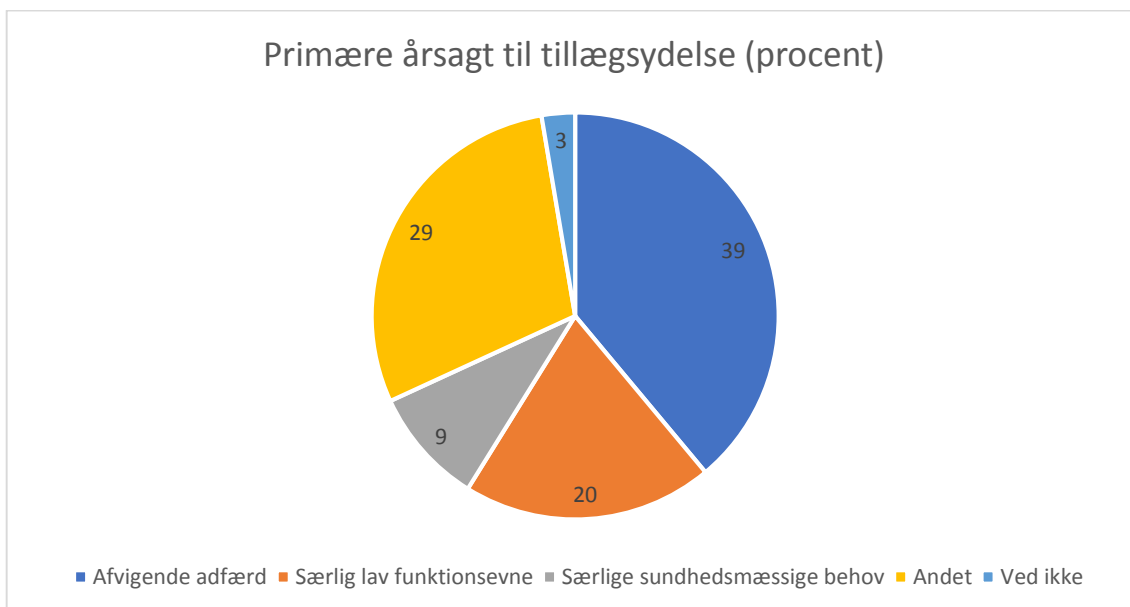
§ 108. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde ophold i boformer, der er egnet til længerevarende ophold, til personer, som på grund af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne har behov for omfattende hjælp til almindelige, daglige funktioner eller pleje, omsorg eller behandling, og som ikke kan få dækket disse behov på anden vis.

Af de beboere, der bor i botilbud i anden kommune og modtager tillægsydelse, bor 49 procent i botilbud efter Almenboliglovens § 105, stk. 2, 7 procent efter Servicelovens § 107 og 44 procent efter § 108.

Årsag til tillægsydelse

Den primære årsag til at beboere bosat på botilbud modtager tillægsydelse er for 39 procent af beboerne såkaldt 'afvigende adfærd'. 20 procent af målgruppen tildeles tillægsydelse på grund af særlig lav funktionsevne. For 29 procent af beboerne skyldes tillægssydelse 'andet'.

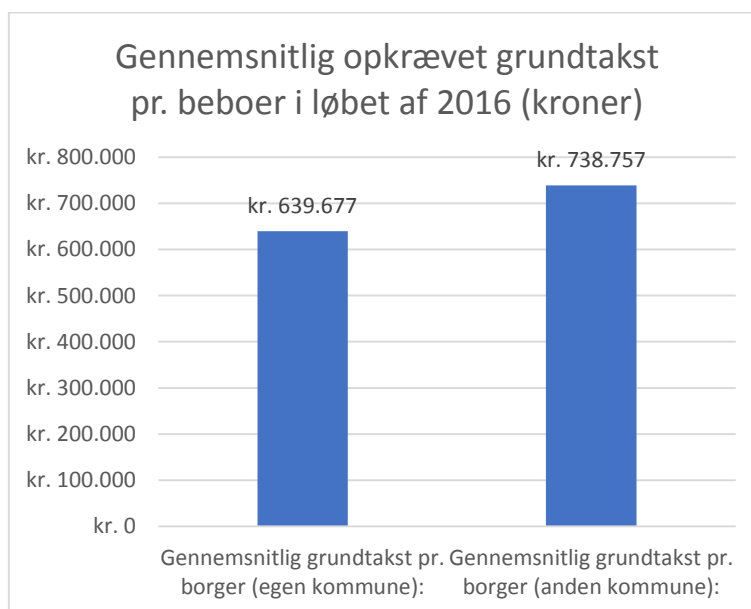
⁷ Region Hovedstaden er ikke inkluderet i opgørelsen over, om borger kommer fra egen kommune eller anden kommune

Udgifter til grundtakst og tillægsydelse ift. kommuneoprindelse og primære problemstilling

Der er forventeligt en tendens til, at kommunerne køber dyrere tilbud uden for egen kommunegrænse, herunder at både udgifter til grundtakst og tillægsydelse er højere for beboere i botilbud uden for egen kommunegrænse. Årsagen til at grundtakst og tillægstakster er højere, når beboeren bor i anden kommune kan være, at kommunerne køber højt specialiserede tilbud uden for kommunegrænsen, hvilket medfører højere udgifter pr. borger.

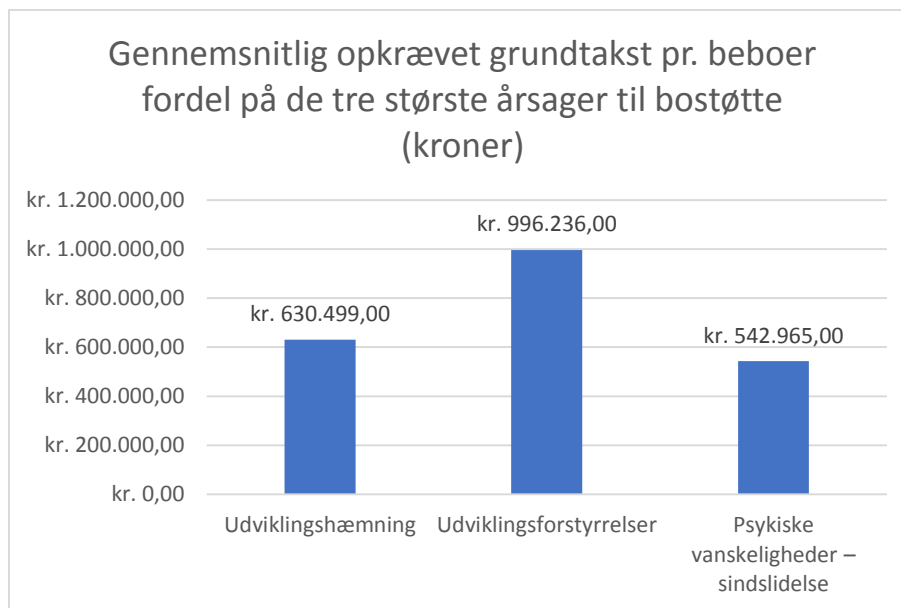
Blandt målgruppen af beboere der modtager tillægsydelse og bor i botilbud efter Almenboliglovens § 105, stk. 2 eller Servicelovens §§ 107 og 108 er det angivet, at grundtaksten i 2016 gennemsnitligt var kr. 99.080 højere for beboere, der var bosat i et botilbud i en anden kommune end hjemkommunen. Der er også forskel på niveauet for tillægsydelse, når man sammenligner udgifterne til beboere, der er bosat i egen kommune med beboere, der er bosat i anden kommune.

I 2016 er der gennemsnitligt opkrævet kr.639.677 i grundtakst til de beboere, der bor i botilbud efter paragrafferne i egen kommune og modtager tillægsydelse, mens tilsvarende for beboere der bor i botilbud i anden kommune er kr. 738.757.

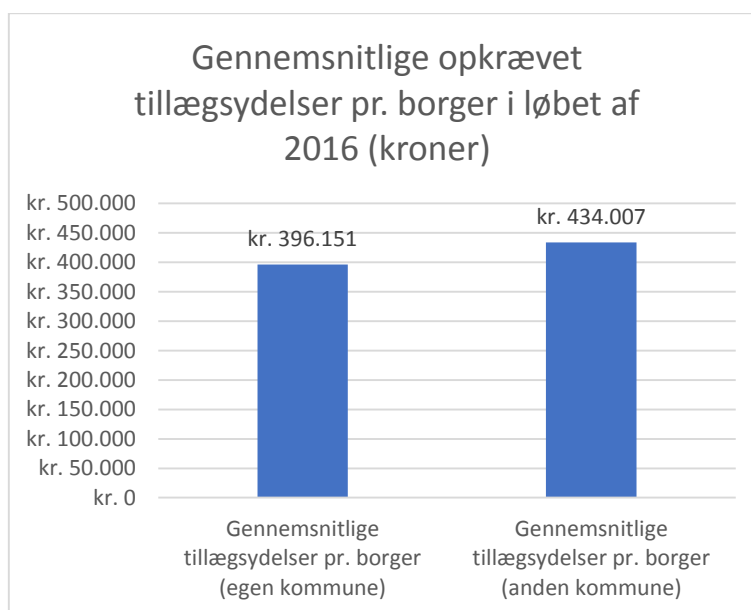

Grundtaksten var gennemsnitligt kr. 99.080 højere for beboere, der var bosat i et botilbud i anden kommune end hjemkommunen.

Der er relativt stor variation i priserne på de forskellige botilbud, som er målrettet forskellige specifikke dele af målgruppen. Der er således gennemsnitligt opkrævet kr. 630.499 i grundtakst til de beboere, der modtager tillægsydelse og bor i botilbud efter paragrafferne og har udviklingshæmning som største problemstilling. For de beboere hvor udviklingsforstyrrelser er den største udfordring, er der gennemsnitligt opkrævet kr. 996.236 og for beboere, hvor psykiske vanskeligheder – sindslidelse er den største udfordring er der gennemsnitligt opkrævet kr. 542.965 i grundtakst.

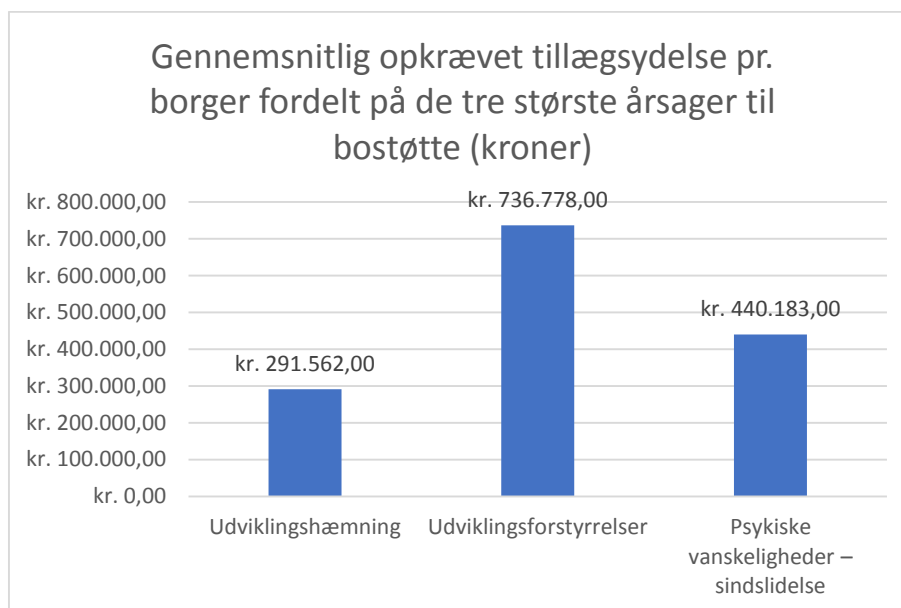
Der er gennemsnitligt opkrævet kr.396.151 i tillægsydelse til de beboere, der bor i botilbud efter paragrafferne i egen kommune og modtager tillægsydelse. Tilsvarende for beboere der bor i botilbud i anden kommune er kr. 434.007.

Dermed bliver der gennemsnitligt opkrævet kr. 37.856 mere i tillægsydelse for beboere, der er bosat i en anden kommune end hjemkommunen.

Det gennemsnitlige opkrævede beløb i tillægsydelse til beboere, der bor i botilbud efter paragrafferne, modtager tillægsydelse og har udviklingshæmning som største problemstilling er kr. 291.562. For de beboere hvor udviklingsforstyrrelser er den største problemstilling, er der gennemsnitligt opkrævet kr.

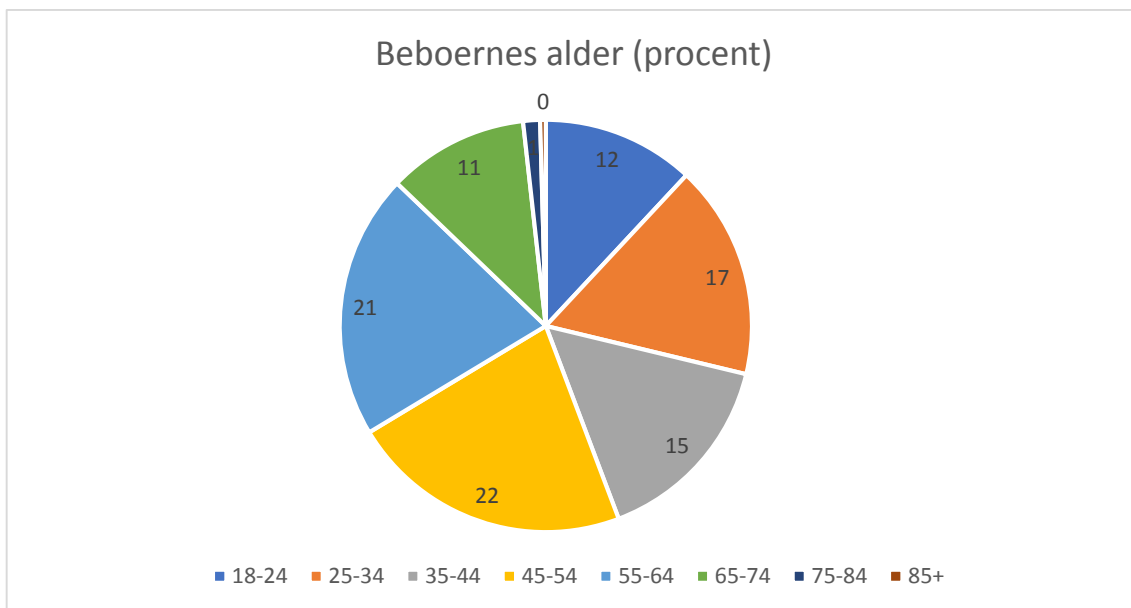
736.778 og for beboere, hvor psykiske vanskeligheder – sindslidelse er den største udfordring er der gennemsnitligt opkrævet kr. 440.183 i tillægsydelse.

Tillægsydelse til beboere med udviklingsforstyrrelser udgør dermed klart den gruppe, der gennemsnitligt modtager det største beløb tillægsydelse. De gennemsnitlige udgifter til tillægsydelse til beboere med psykiske vanskeligheder – sindslidelse og udviklingshæmning er hhv. tooghalv og halvanden gang lavere end udgifterne til tillægsydelse til beboere med udviklingsforstyrrelser.

Beboerens alder

En opgørelse over de 226 beboere, der modtager tillægsydelse, viser, at 50 af de 226 beboere, der modtager tillægsydelse, er mellem 45 og 54 år, hvilket svarer til 22 procent. De 55 til 64 årige udgør den næststørste aldersgruppe med 20 procent, mens der ikke er mange i målgruppen over 70 år, der modtager tillægsydelse, hvilket fx kan skyldes naturlige årsager, hvis de er afdøde, eller at de er overgået til en anden form for tilbud.

Alder har ikke større betydning for, hvordan målgruppen bliver visiteret. På tværs af målgruppen er udviklingshæmning den primære problemstilling.

